

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Petra Hluštíka, Ph.D. ve věci

žalobkyně: **Z. Š.**

proti

žalovanému **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**
sídlem 28. října 2771/117, 702 18 Ostrava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 8. 2020, č. j. X

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 10. 8. 2020, č. j. X **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 3 073 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobkyně se podanou žalobou doručenou soudu dne 20. 10. 2020 domáhala zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Městského úřadu Frýdlant nad Ostravicí, odboru životního prostředí (dále také jen „vodoprávní úřad“) ze dne 17. 1. 2018, sp. zn. X, jako nepřipustné. Prvostupňovým rozhodnutím bylo ve výroku I. povoleno vypouštění předčištěných odpadních vod z domovní čistírny odpadních vod prostřednictvím vsakovacího objektu do vod podzemních na pozemku parc. č. X v k. ú. X a výrokem II. byla povolena stavba vodního díla čistírny odpadních vod na pozemku parc. č. X v k. ú. X.
2. Žalobkyně v žalobě namítala, že se v daném případě nejednalo o žádnou z možností předvídanou ustanovením § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), navíc se žalovaný v napadeném rozhodnutí zabýval námitkami uvedenými v odvolání, tedy v konečném důsledku rozhodl o odvolání věcně. Nadto, pokud žalovaný v rozhodnutí uvedl, že i kdyby žalobkyně byla opomenutým účastníkem řízení, bylo by její odvolání jako opožděné zamítnuto, což odporuje výroku rozhodnutí, když včasnost odvolání lze posuzovat pouze u odvolání přípustného.
3. Žalovaný se podle napadeného rozhodnutí ztotožnil s názorem vodoprávního úřadu v otázce účastnictví žalobkyně, a to s ohledem na vyjádření osoby z oboru hydrogeologie. Žalovaný tak vůbec neposuzoval potencialitu přímého dotčení práv žalobkyně, ale posuzoval to, zda k dotčení skutečně dojde, aniž dal žalobkyni možnost se k podkladům, které k tomuto závěru vedou, vyjádřit. Přitom vodoprávnímu úřadu byly obavy žalobkyně z možného zásahu vlivem likvidace vyčištěných odpadních vod vypouštěním do vod podzemních na pozemku parc. č. X do pozemků žalobkyně parc. č. X, X, X a st.X v k. ú. X známy z úřední činnosti, a to minimálně z podání žalobkyně ze dne 3. 8. 2017, k němuž se vyjadřoval ve svém sdělení ze dne 31. 8. 2017, sp. zn. X. Tím, že žalobkyni vodoprávní úřad do okruhu účastníků nezahrnul, jí odepřel právo se vyjádřit ve věci v rámci řízení podle § 36 správního řádu.
4. Navíc, v rámci územního řízení na umístění souboru staveb, a to čistírny odpadních vod, včetně splaškové kanalizace včetně vsaku, vedeného pod sp. zn. X nebyla žalobkyně také zahrnuta do okruhu účastníků řízení a s jejím podáním v rámci tohoto řízení ze dne 17. 1. 2017 nebylo zacházeno jako s odvoláním opomenutého účastníka řízení a není tak postaveno najisto, že rozhodnut vodoprávního úřadu bylo vydáno na základě pravomocného územního rozhodnutí.
5. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby a odkázal na obsah napadeného rozhodnutí.

Zjištění z obsahu správních spisů

6. Z obsahu správních spisů soud zjistil, že dne 25. 9. 2017 podali žadatelé T. a P. M. k vodoprávnímu úřadu žádost o povolení k vypouštění vod do vod podzemních a o stavební povolení k domovní čistírně odpadních vod. Ze spisu vyplývá, že na stavbu čistírny odpadních vod včetně splaškové kanalizace a dešťové kanalizace, včetně vsaku, bylo dne 26. 10. 2016 Městským úřadem Frýdlant nad Ostravicí vydáno územní rozhodnutí, které nabylo právní moci dne 12. 4. 2017. Žadatelé jako podklad rozhodnutí předložili posouzení hydrogeologických poměrů k možnosti zasakování odpadních vod z nové ČOV a srážkových vod do půdních vrstev geologického podloží na pozemku parc. č.X v k. ú. X

z dubna 2016. Dne 17. 1. 2018 vydal vodoprávní úřad rozhodnutí sp. zn. MUFO_S 5160/2017, kterým bylo ve výroku I. povoleno vypouštění předčištěných odpadních vod z domovní čistírny odpadních vod prostřednictvím vsakovacího objektu do vod podzemních na pozemku parc. č. X v k. ú. X a výrokem II. byla povolena stavba vodního díla čistírny odpadních vod na pozemku parc. č. X v k. ú. X.

7. Ze spisu dále vyplývá, že žalobkyně se obrátila dne 20. 8. 2018 na žalovaného s podnětem k přezkoumání předmětného pravomocného rozhodnutí vodoprávního úřadu s tím, že žalovaný žalobkyni připisem ze dne 4. 10. 2018 sdělil, že důvody k zahájení přezkumného řízení neshledal.
8. Dne 7. 8. 2019 se k vodoprávnímu úřadu dostavila žalobkyně a nahlížela do předmětného správního spisu ve věci řízení o žádosti žadatelů T. a P. M. a byla jí vydána kopii rozhodnutí vodoprávního úřadu ze dne 17. 1. 2018. Podáním doručeným vodoprávnímu úřadu dne 22. 8. 2019 podala žalobkyně proti předmětnému rozhodnutí odvolání, ve kterém mj. sdělila, že se považuje za opomenutého účastníka správního řízení. O tomto odvolání rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím.

Posouzení věci krajským soudem

9. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Ve věci rozhodl bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s.
10. Podle § 84 odst. 1 s. ř. osoba, která byla účastníkem, ale rozhodnutí ji nebylo správním orgánem oznámeno, může podat odvolání do 30 dnů ode dne, kdy se o vydání rozhodnutí a řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování, dozvěděla, nejpozději však do 1 roku ode dne, kdy bylo rozhodnutí oznámeno poslednímu z účastníků, kterým ho správní orgán byl oznámil; zmeškání úkonu nelze prominout. Ustanovení tohoto odstavce neplatí pro účastníky uvedené v § 27 odst. 1 správního řádu.
11. Při posouzení, zda žalobkyni mělo svědčit právo účastníka předmětného vodoprávního řízení, je především relevantní posouzení dotčení vlastnického práva žalobkyně, jakožto vlastníka *sousedního* pozemku. K problematice výkladu pojmu „sousední pozemek“ a účastenství vlastníků těchto pozemků ve stavebním řízení se vyjádřil Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 19/99 ze dne 22. 3. 2000, kterým bylo zrušeno ustanovení § 139 písm. c) zákona č. 50/1976 Sb. Uvedené ustanovení, zavedené do tehdejšího stavebního zákona jeho novelou, zák. č. 83/1998 Sb., obsahovalo legální definici pojmu „sousední pozemky a stavby na nich“. V odůvodnění citovaného nálezu Ústavní soud mj. uvedl, že: „uzavřená legální definice absolutně vylučující možnost pojmout za účastníky řízení i vlastníky jiných sousedních pozemků než pozemků majících společnou hranici s pozemkem, který je předmětem řízení (tedy i vlastníky pozemku „za potokem“, „za cestou“, „za zjevně bagatelním co do výměry vklíněným pozemkem ve vlastnictví jiné osoby“), jejichž práva mohou být dotčena, omezuje prostor pro správní uvážení správních orgánů tam, kde je zjevné, že i přes neexistenci společné hranice mohou být práva „nemezujícího“ souseda dotčena. V předmětném nálezu Ústavní soud dále vyslovil, že posouzení otázky, kdo je účastníkem řízení, tedy osobou, která očividně může být rozhodnutím vydávaným ve správním řízení dotčena ve svých právech, bude vždy věcí individuálního posouzení, a to jak při rozhodování stavebních úřadů, tak i při rozhodování o přezkoumávání těchto

rozhodnutí v rámci správního soudnictví. Judikatura správních soudů pak za přímé dotčení dovodila například dotčení stíněním, hlukem, prachem, pachem, zápachem, kouřem, vibracemi, světlem apod. (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2013 č. j. 7 As 17/2013-25). Obecně se tedy dá shrnout, že za přímé dotčení sousedových práv bude považováno především dotčení různými imisemi, které zasahují do cizího práva nad míru přiměřenou poměrům. Posouzení, co je přímým dotčením a co nikoli, je přitom na správním uvážení správního orgánu.

12. V přezkoumávaném případě vodoprávní úřad a následně i žalovaný došli k závěru, že vlastnická práva žalobkyně nebudou jak stavebním záměrem stavby čistírny odpadních vod, tak vypouštěním odpadních vod do vod podzemních přímo dotčena.
13. Pokud se týče *stavby vodního díla*, vyšel žalovaný z toho, že stavba tohoto charakteru nevyžaduje při realizaci složité stavební postupy, ani speciální strojní vybavenost a jsou realizovány běžnou stavební činností a mechanizací, kterou nemůže z povahy věci dojít k dotčení vlastnických práv žalobkyně. Vlastnická práva žalobkyně nebudou prováděním stavby ani jejím samotným užíváním, s ohledem na rozsah stavby, účel jejího užívání a vzdálenost pozemků od stavby vodního díla, dotčena. S těmito úvahami se krajský soud zcela ztotožňuje; lze plně přisvědčit žalovanému, že charakter stavby vodního díla s přihlédnutím ke vzdálenosti od pozemků žalobkyně a účelu stavby v zásadě vylučují dotčení práv žalobkyně.
14. Krajský soud však nesouhlasí se závěry žalovaného týkající se vyloučení potenciality dotčení práv žalobkyně *vypouštěním odpadních vod do vod podzemních*. Žalovaný totiž své závěry postavil na posouzení osoby s odbornou způsobilostí z oboru hydrogeologie, podle kterého k negativnímu ovlivnění podzemní i povrchové vody a riziku podmáčení či zamokření pozemků pod zájmovou plochou nedojde. Nelze přitom primárně vytýkat žalovanému, ani vodoprávnímu úřadu, že při posuzování účastenství žalobkyně vycházeli z uvedeného odborného posouzení, nicméně problémem zůstává, že s žalobkyní od počátku nebylo jednáno jako s účastníkem řízení, ačkoli k závěru tom, že její účastenství je vyloučeno, dochází správní orgány až na základě hydrogeologického posouzení, které bylo podkladem pro rozhodnutí, přičemž však žalobkyni bylo upřeno právo se k tomuto podkladu, který je nutné z hlediska posouzení účastenství žalobkyně považovat za stěžejní, vyjádřit a případně předložit oponentní důkazy. Lze tedy souhlasit s žalobkyní, že ve vztahu k řízení o povolení vypouštění odpadních vod do vod podzemních zatížil žalovaný řízení vadou, která může mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci, když žalobkyni bylo upřeno právo se vyjádřit ve věci podle § 36 správního řádu. S žalobkyní totiž mělo být ve smyslu § 27 odst. 2, § 28 odst. 1 správního řádu v pochybnostech jednáno jako s účastníkem řízení, a to do doby, než by byl v řízení prokázán opak.
15. Žalobkyni je třeba také dát za pravdu v její námitce, že nebylo namístě, aby se žalovaný v rozhodnutí, kterým zamítl odvolání žalobkyně jako nepřípustné, vyjadřoval k otázce včasnosti podaného odvolání, neboť včasností odvolání žalobkyně se může zabývat až poté, co rozhodne, zda je žalobkyně účastníkem řízení. K tomuto závěru dospěl i Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 26. 1. 2012, č. j. 7 As 122/2011 – 198. Toto dílčí pochybení žalovaného se však práv žalobkyně dotknout samo osobě nemohlo a není ani důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí.

Závěr a náklady řízení

16. Krajský soud uzavírá, že z důvodů popsaných výše bylo namíste napadené rozhodnutí dle § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení, ve kterém žalovaný, vázán právním názorem vyloveným v tomto rozhodnutí, nově posoudí otázku účastnictví žalobkyně. Dospěje-li k závěru o tom, že žalobkyni přísluší postavení účastníka řízení (byť opomenutého), bude se teprve následně zabývat otázkou včasnosti žalobkyní podaného odvolání.
17. O náhradě nákladů řízení mezi žalobkyní a žalovaným bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobkyně byla v řízení procesně úspěšná a vzniklo jí tak vůči žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobkyně tvoří zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč a náklady na poštovné v souvislosti s podáním žaloby ve výši 73 Kč. Soud tedy uložil žalovanému zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 3 073 Kč, a to dle § 64 s. ř. s. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o. s. ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 31. srpna 2021

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu